

Werken aan herstel

Plan van aanpak bos Antwerpsebaan te Knegsel

Geschiedenis

Het bos is 70 jaar geleden aangeplant door Hendrik Klaasen (1909-1986). Het hout uit het bos was bestemd voor gebruik op de boerderij. Het hout was nodig voor de boerderij, dennenappels werden gebruikt om de kachel aan te steken en eikels werden geraapt voor de varkens. De recreatieve functie van het bos, zoals die nu bestaat, kende men toen nog niet.

Nadat het bos niet meer werd gebruikt voor de boerderij werd er nog sporadisch hout gekapt voor de kachel.

Algemeen

In Europa bestaat het oerbos eigenlijk niet meer. Het bos in Knegsel is ook aangeplant, maar doordat dat inmiddels 70 jaar geleden is; 70 jaar waarin het onderhoud minimaal was, heeft de natuur zijn werk naar behoren gedaan. Dat betekent dat het bos 'goed' is zoals het is. De omgevallen bomen, die voor een rommelig beeld zorgen, creëren zoveel nieuwe potentie en leven dat het eigenlijk zonde is om het bos helemaal op te willen gaan ruimen. Dat is dan ook geen doel voor de werkzaamheden in de komende jaren. Het eerste doel is vooral om het bos goed te gaan leren kennen. Welke soorten bomen zijn er te vinden? Welke ecosystemen zijn er te herkennen? En welke mogelijkheden zijn er om het bos rijker en toekomstbestendiger te maken. Voordat het bos echter goed toegankelijk kan zijn voor deelnemers van De Buitenkanssen en andere belangstellenden zal eerst de veiligheid zo goed als mogelijk gewaarborgd moeten worden.

Beheer van het bos

1. Veiligheid

De wegen die het bos omsluiten moeten veilig zijn voor wandelaars en verkeer. De eigenaar van een bos kan aansprakelijk gesteld worden wanneer een persoon schade ondervindt door een omvallende of omgevallen boom. Voordat er daadwerkelijk met deelnemers in het bos gewerkt kan gaan worden moet ook in het bos de veiligheid op orde zijn. Dat betekent dat dode bomen die dreigen om te vallen gerooid moeten gaan worden, waarbij de prioriteit ligt bij bomen die over de weg kunnen vallen. In de keuzes die gemaakt worden om een boom te kappen moet telkens ook worden beoordeeld of hierdoor andere bomen minder beschermd

Werken aan herstel

zijn tegen de wind en daardoor makkelijker zouden kunnen omwaaien in een volgende storm.

Bij het kappen en snoeien moet ook rekening gehouden worden met de Wet Natuurbescherming. Uitgangspunt dat er zo min mogelijk schade wordt toegebracht aan het ecosysteem door de werkzaamheden. Zo mag er in het broedseizoen geen boom worden geveld waar vogels hun nest of hol (specht) in hebben.

2. Bomen extra ruimte geven/ selecteren

Door een boom letterlijk meer ruimte te geven, waardoor ze meer vocht en zonlicht kunnen opnemen, kan hij doorgroeien en sterker worden. Er kan geselecteerd worden op verschillende parameters. Allereerst gaat het over de vraag of een boom 'mooi en sterk' is. Dat betekent dat hij de strijd met zijn concurrenten al grotendeels heeft gewonnen. Door hem nog meer ruimte te geven zal hij verder kunnen excelleren. De tweede vraag is of een boom belangrijk is voor de ecologie van het bos. Vaak wordt gekozen voor inheemse soorten, maar het is niet zo dat alle exoten ongewenst zijn. Wel is het belangrijk om in de gaten te houden of soorten, zoals de Amerikaanse vogelkers, niet gaan overheersen. Sommige bomen verzuren de grond, sommige bomen verdringen snel andere bomen of gaan woekeren.

Tot slot kan er op basis van de mogelijkheden van het gebruik van het hout van een boom gekozen worden om een boom te kappen, of juist niet. Een kaarsrechte, grote grove den kan veel hout (planken) produceren, geschikt voor allerlei toepassingen.

Er zijn ook bomen die per definitie gestimuleerd moeten worden. Dat zijn bijvoorbeeld de inheemse eik en de lijsterbes. Loofbomen gaan de verzuring van de bodem tegen.

3. Aanplant nieuwe soorten

Op sommige plekken in het bos zijn kleine open plekken ontstaan. Deze ruimtes kunnen ook gecreëerd worden. Door nieuwe soorten op deze plekken te planten wordt het bos en daarmee het ecosysteem meer divers. Naast dat het bos hout produceert kan het ook noten en vruchten gaan produceren. Soorten die om deze redenen gewenst zijn, zijn bijvoorbeeld de linde, hazelaar en de walnotenboom.

Naast de aanplant van nieuwe bomen en struiken kan het bos ook verrijkt worden met planten, zoals lelietjes-van-dalen, vergeet-mij-nietjes, judaspenning en vingerhoedskruid.

Werken aan herstel

Praktisch

- a. Een Amerikaanse vogelkers moet op zo'n 1,5 meter afgezaagd worden, waarna twee keer per jaar de nieuwe scheuten van de overgebleven stam verwijderd moeten worden.
- b. Het plantseizoen verschilt per soort, maar is ruwweg van oktober tot maart.

Aanwezige soorten

Grove den
Inheemse eik
Amerikaanse eik
Lijsterbes
Amerikaanse vogelkers
Vuilboom
Hulst
Tamme kastanje
Vuilboom
Berk

Gewenste soorten

Haagbeuk
Zoete kers
Hazelaar
Vogelkers
Perenboom

Werken aan herstel